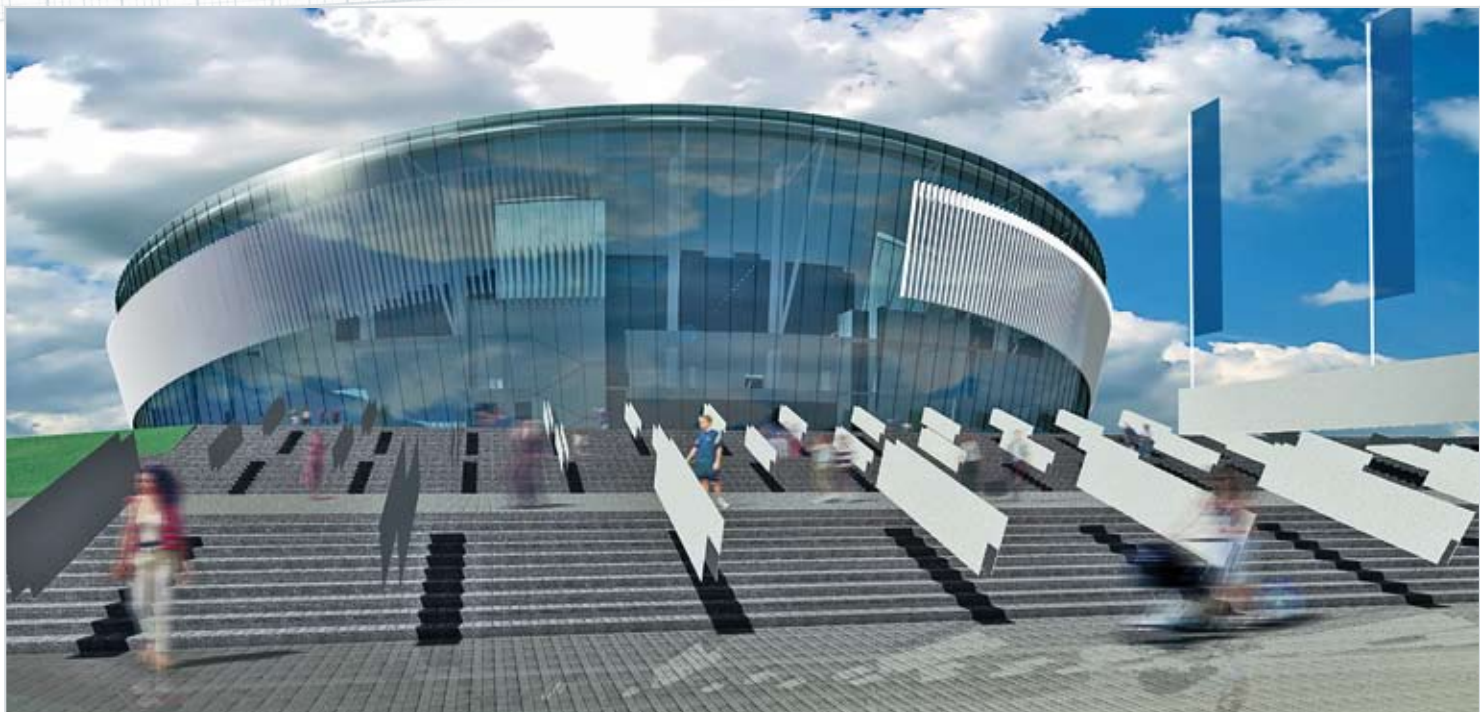

Na najwyższ

TEKST — GRZEGORZ SOWIŃSKI
RAFAŁ DĘBOWSKI

FOTO — WIZUALIZACJE I MATERIAŁY
GRAFICZNE PERBO-PROJEKT

Hala „Podium” zlokalizowana jest w Gliwicach. Miasto wchodzi w skład aglomeracji Śląskiej, która liczy sobie około 2 500 000 mieszkańców. Tak liczna populacja przez wiele lat miała do dyspozycji tylko jedną halę widowiskowo-sportową na 11 500 osób (katowicki Spodek). Potrzebna jest budowa nowego, większego i bardziej nowoczesnego obiektu o podobnej funkcji

Mądra lokalizacja

Halę zlokalizowano we wschodniej części miasta, w miejscu istniejącego (obecnie mocno zdewastowanego) stadionu, w bezpośrednim sąsiedztwie budynków dydaktycznych Politechniki Śląskiej, mieszkaniowej dzielnicy studentów oraz terenów parkowych. Odległość do stacji kolejowej wynosi 1,7 km, zaś do centrum miasta – rynku na gliwickiej starówce – 1,6 km. Dogodny dostęp zapewnią, planowane i realizowane, najnowocześniejsze w Polsce inwestycje komunikacyjne: węzeł Sośnica, czyli krzyżówka Autostrady A4 i A1, oraz Drogowa Trasa Średnicowa (DTŚ), która stanie się głównym elementem połączenia komunikacyjnego miast aglomeracji Śląskiej. Bezpośredni dojazd do projektowanej hali zapewni ma sieć dróg lokalnych i (planowana na przyszłość) obwodnica miejska.

Obszar inwestycji należy do terenów sportowych dzielnicy akademickiej Politechniki Śląskiej. Znajdują się tam między innymi: hala lodowiska, korty tenisowe, hala sportowa oraz hotel. „Podium” stanie się punktem centralnym dla wszystkich powyższych elementów zagospodarowania.

Właściwa polityka

Już na przełomie wieków kietkowała idea budowy hali widowiskowo-sportowej na 15 000 osób. Władze samorządowe Gliwic, z myślą o podniesieniu rangi miasta na tle regionu, zdecydowały w 2006 roku o rozpoczęciu prac nad projektem obiektu tej wielkości. W tym czasie intensywnie rozwijał się przemysł, zwłaszcza w wykształconej strefie ekonomicznej. Uznano, że ważna jest, wraz z tym postępem, inwestycja w obiekt, dzięki któremu kulturalne i sportowe widowiska światowego formatu zawitają do naszego regionu.

ym stopniu

Obok wybudowanej niedawno pływalni o wymiarach olimpijskich, „Podium” miało być najważniejszym punktem prac, związanych z rozbudową infrastruktury sportowej miasta. Aby rzetelnie przygotować program inwestycji, zwrócono się o pomoc do pracowni projektowej DiG Sowiński Architekci Sp. j. z Gliwic. Firma sporządziła wstępną koncepcję wraz z programem funkcjonalnym i analizą lokalizacji oraz przedstawiła zakres skomplikowanych zagadnień do rozważenia przy planowaniu takiego obiektu. Na tej podstawie władze miasta skutecznie wystąpiły do Marszałka Województwa Śląskiego o wpisanie projektu hali na listę projektów kluczowych, dofinansowywanych ze środków unijnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013.

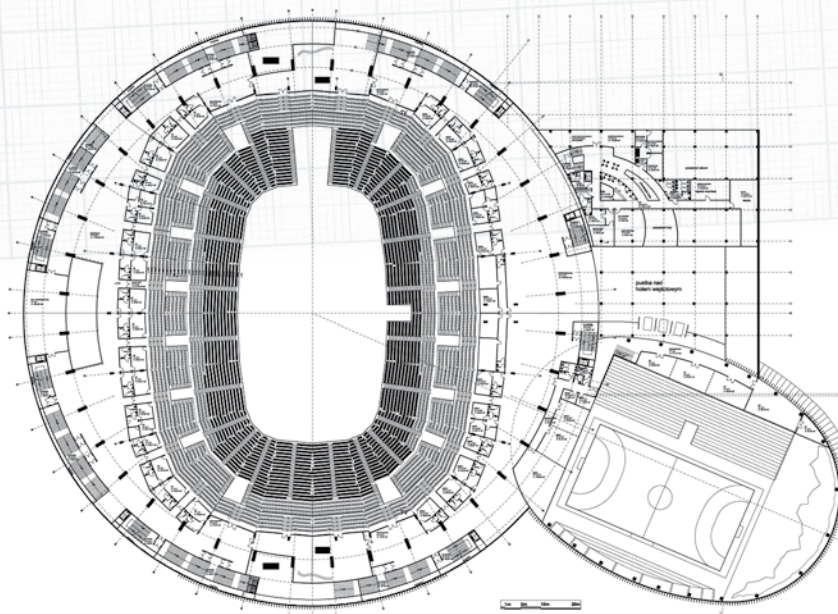
Oprócz hali „Podium” akceptację uzyskały także projekty Muzeum Śląskiego w Katowicach i Drogowa Trasa Średnicowa. To pozwoliło miastu na ogłoszenie przetargu na opracowanie dokumentacji projektowej – w 2007 roku. Swoje oferty złożyły pracownie projektowe z całej Europy. Wygrało konsorcjum polskich firm PERBO-Projekt z Krakowa oraz Modern Construction Systems z Poznania. Niedługo po tym zwycięstwie projektanci przedstawili koncepcję architektoniczną, która została zaakceptowana przez inwestora. Następnie opracowano kompleksową dokumentację budowlaną oraz studium wykonalności. W 2008 roku wydano pozwolenie na budowę, zaś niespełna 4 miesiące później do miasta trafiła kompletna dokumentacja wykonawcza wraz z kosztorysami.

HALA WIDOWISKOWO-SPORTOWA PODIUM W GLIWICACH	
INWESTOR I ZARZĄDCA	miasto Gliwice
PROJEKT	Budowa nowoczesnej Hali Widowiskowo-Sportowej „Podium” w Gliwicach
FIRMY PROJEKTOWE	PERBO-Projekt Sp. z o.o., Modern Construction Systems Sp. z o.o.
WSPÓŁPRACA AUTORSKA	DiG Sowiński Architekci Sp.j.
KONSTRUKCJA	Modern Construction Systems Sp. z o.o.
GENERALNI PROJEKTANCI	Piotr Łabowicz, Marcin Kulpa, Grzegorz Sowiński

Sprawny dojazd

W obrębie od 0,5 do 1 km od obiektu znajdują się przystanki autobusowe.. Przewiduje się ciągi pieszce, prowadzące z dwóch przyległych ulic oraz przez park. Zakłada się, że do hali będzie mogło dojechać tyle samochodów osobowych i autokarów, ile jest miejsc postojowych na zaprojektowanych parkingach. Niedaleko wschodniej strony budynku przebiegać ma obwodnica Gliwic – na estakadzie, aby teren pod nią mógł być wykorzystany na dodatkowe miejsca postojowe. Działka, na której powstanie hala, spięta jest od północy i południa ulicami. Przed placem głównym, od strony centrum miasta zbudowana zostanie droga wewnętrzna, która połączy te dwa trakty. Zaprojektowano po dwa wjazdy na parking, dla straży pożarnej, a także wjazd na plac gospodarczy.

Ze względu na to, że w hali odbywać się będą imprezy masowe oraz ze względu na ograniczenia, wynikające z wielkości działki, przewiduje się rozbudowę parkingów w całej dzielnicy akademickiej oraz w pobliżu budowanych zjazdów z DTŚ (od strony Sośnicy). Rozwiąże to liczne, codzienne problemy ze znalezieniem miejsca parkingowego w dzielnicy akademickiej, zaś w czasie imprez w stu procentach spełni wymagania co do liczby miejsc parkingowych przy hali.

Przyjemne otoczenie

Stadion XX-lecia, dość mocno zdewastowany, na terenie którego będzie budowana hala, nie jest teraz użytkowany. Działka otoczona jest zielenią, co zachęca do spędzania wolnego czasu w tym miejscu. Stadion stał się popularnym miejscem rekreacji i celem spacerów studentów, mieszkających w pobliskich akademikach. Powstały projekt uwzględnił tę okoliczność, szczególnie w rozwiązaniach zagospodarowania terenów wokół hali.

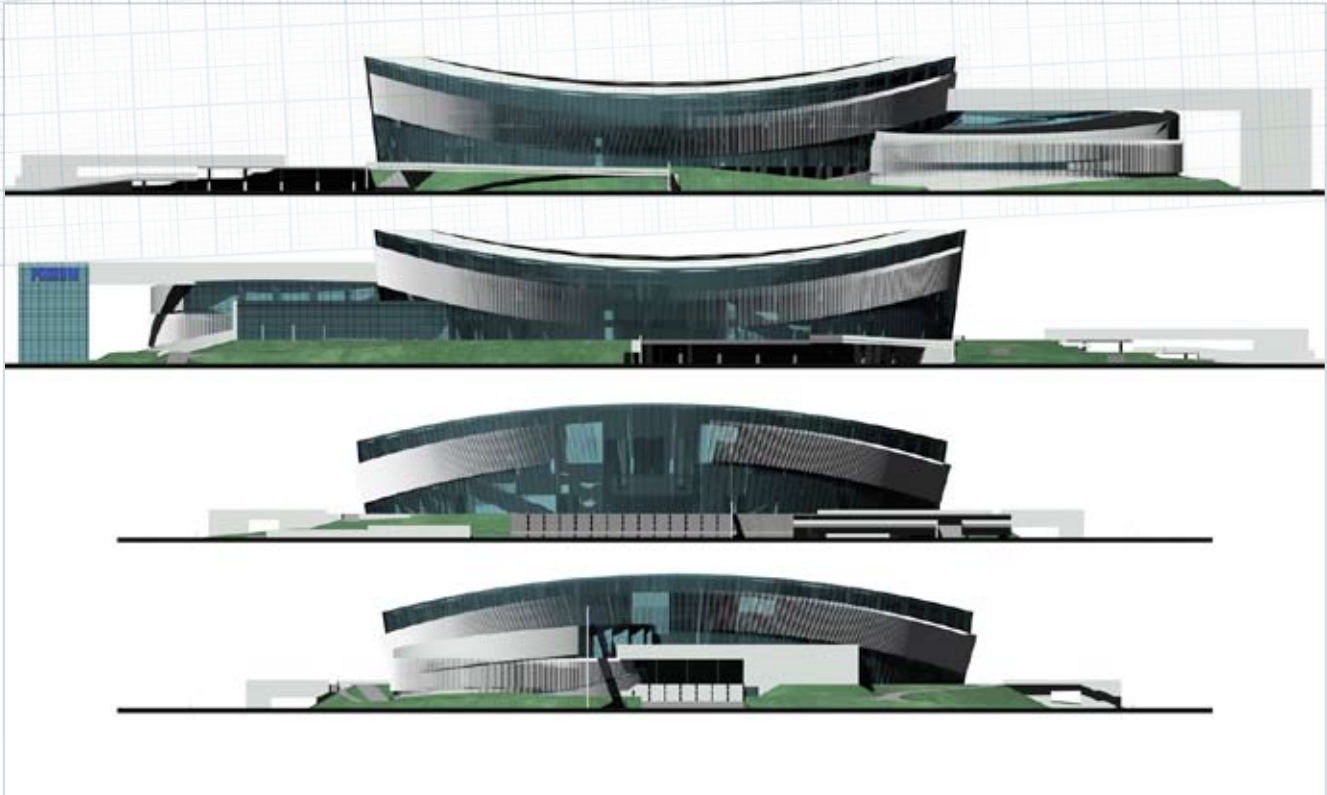
Kształtowanie placu głównego wynikało z analizy powiązań komunikacyjnych, przyległych terenów rekreacyjnych i kompozycji urbanistycznej dzielnicy. Jego obrzeżom celowo nadano charakter parkowy – tak, aby „Podium” codziennie tętniło życiem. Projektantom zależało na zachowaniu istniejących elementów krajobrazu, pozostawiono więc, między innymi dużą część korony stadionu, czyli sześciometrową skarpe. Na jej całej długości, a więc wokół obiektu, przebiega droga pożarowa. Oprócz drogi bezpieczeństwa, stanowi trakt pieszy oraz drogę techniczną do hali. Zaprojektowano dwa niezależne wjazdy na tę drogę (we wschodniej części działki).

Zaprojektowano tereny zielone w bezpośrednim otoczeniu budynku. Ich system wpleciono pomiędzy place, parkingi i ciągi piesze. Na południowej stronie powstanie szpaler drzew. Uzupełniono lipy rosnące wzdłuż północnej części działki o nowe. Na placu głównym, przed budynkiem zaprojektowano elementy zieleni, klomby wraz z zielenią niską i wysoką. Ciągają się one od północnej do południowej części działki i są kontynuacją układu zieleni, znajdującej się w pobliskim parku. Charakter parkowy podkreślono przez otoczenie drzew trawnikami, przeznaczonymi do regularnej pielęgnacji i rzędami krzewów w okolicach parkingów. Na północnej stronie zaprojektowano skarpe-zieleniec ozdobny, ze ścieżkami i schodami, prowadzącymi na szczyt skarpy. Wzdłuż niej wykształcono kładkę pieszą – pochylnię o spadku 5%, by umożliwić dostęp do górnego poziomu placu z poziomu parkingów.

Na południowej stronie zaprojektowano również parking dwupoziomowy, którego górna płyta stanowi plac, przeznaczony do organizacji imprez i wystaw plenerowych, towarzyszących wydarzeniom „głównym”, odbywającym się w hali. Różnicę poziomów w tym miejscu zniwelowano zewnętrznymi schodami. Główny plac skomunikowano z górującym obiektem za pomocą szerokich schodów amfiteatralnych. Podobnie rozwiązano komunikację z tyłu obiektu. Zaprojektowane stopnie prowadzą na szeroką, 9-metrową opaskę obiektu, z której poszczególne wejścia umożliwiają dostęp do środka hali. Odpowiednio wykształcone rampy i chodniki umożliwią osobom niepełnosprawnym wygodny dostęp na 6-metrowe skarpy. Projektanci z szacunkiem podeszli do stanu bezpośredniego otoczenia hali. Zasadne wydaje się stwierdzenie, że uporządkowano i urozmaicono to, co dziś zachwyca i przyciąga.

Szerokie horyzonty

Ponadto, na odrębne zlecenie miasta firma DiG Sowińscy Architekci sporządziła 3 koncepcje studiów urbanistycznych terenów przyległych do „Podium”. Obszar zagadnień znacząco wykraczał poza zakres opracowania samego obiektu. Jako dominujące przyjęto rozwiązanie głównej osi urbanistycznej najścia na obiekt. Przebiega ona wzdłuż ciągu komunikacyjnego, prowadzącego z centrum Gliwic, poprzez Dzielnicę Akademicką, aż pod projektowaną halę. Opracowanie zawiera rozwiązania funkcjonalne i komunikacyjne, które znacząco podwyższają jakość istniejących terenów. Zaprojektowane elementy, z racji funkcji i formy, korespondują z projektowaną halą oraz z obiektami dzielnicy akademickiej. „Podium” wraz z otoczeniem będzie nie tylko pełnić funkcję ośrodka widowiskowo-sportowego, ale również przyczyniać się do tworzenia przestrzeni publicznej o bardzo dobrej jakości, spójnej z aktualnym otoczeniem. Będzie to miejsce codziennych spotkań towarzyskich ludzi aktywnie wypoczywających w swoim mieście.

Pierwszym krokiem do tego, aby uzyskać zamierzony efekt, było wykonanie rzetelnej inwentaryzacji terenów przyległych do hali. Na jej podstawie wyodrębniono zakres opracowania, sporządzono program funkcjonalny oraz szkic urbanistyczny założenia. „Podium” stało się jego centrum. To hala jest celem wszystkich osi urbanistycznych, które wyznaczono w terenie. Główna przebiega z centrum Gliwic (wieża kościoła Piotra i Pawła), ulicą Akademicką, aż do hali. Zaprojektowane wzdłuż tej osi place, ciągi pieszce oraz aleje parkowe, powiązały obiekt z istniejącą strukturą miejską i tkanką parkową. Utrzymano ciągłość kompozycyjną i komunikacyjną.

Na osi znajdują się dziś dość mocno wyeksploatowane budynki Politechniki Śląskiej: hotel, hala sportowa oraz drukarnie. Zgodnie z wykonanym studium, obiekty te powinny być wyburzone. W opracowaniu zagwarantowano nowe miejsca pełniące te funkcje oraz dodatkowe, wynikające z analizy potrzeb. Zlokalizowano je wzdłuż projektowanego głównego dojścia pieszego. Miałby się tam znaleźć trzygwiazdkowy hotel na 100 osób, boiska i tereny rekreacyjne dla studentów, obiekty dydaktyczne Politechniki, stadion lekkoatletyczny, lokale usługowo gastronomiczne, kryta pływalnia akademicka oraz obiekty targowo-wystawowe. Opracowano analizę komunikacyjną dla całego założenia. Kilka sugestii w niej zawartych zostało wykorzystanych podczas prac nad infrastrukturą komunikacyjną Gliwic.

Hala podium w liczbach:

Powierzchnia działki: **104 807 m²**.

Wnętrze hali głównej:

- :: powierzchnia – **4 450 m²**;
- :: długość – **95 m**;
- :: szerokość – **55 m**.

Wnętrze hali treningowej:

- :: powierzchnia – **2050 m²**;
- :: długość – **52 m**;
- :: szerokość – **40 m**.

Pojemność (dane średnie):

- :: hala główna – maks. – **16 660** osób;
- :: hala pomocnicza – **1000** osób.

Liczba miejsc postojowych wokół hali:

- :: dla korzystających z hali – **790**;
- :: dla obsługi hali – **130**.

Ogólnie pojęte problemy bezpieczeństwa budynku i widzów oraz warunki organizacji i obserwacji wydarzeń, odbywających się w hali, uznano za główne determinanty projektowe i to one przede wszystkim wpłynęły na układ funkcjonalny kompleksu

Zabawa formą

Bryłę hali stanowią trzy ściśle ze sobą powiązane formy. Każda z nich pełni inną funkcję. Zaprojektowano ją na osi podłużnej istniejącego stadionu, obróconej na północny zachód, o 70° od pierwotnej osi, zwróconej na północ. Dwie z nich: hala główna i treningowa zbudowane są na planie owalu. Mają nieznacznie pochylone na zewnątrz elewacje. Trzecia to prostopadłościan, pełniący głównie codzienne funkcje komercyjne, np. centrum spa, fitness i centrum wspinaczkowe. Owalne kształty budynku zostały wkomponowane w prostopadły układ ścian, dominant przestrzennych, placów, schodów, murków oporowych i elementów małej architektury. Aby podkreślić powiązanie bryły z siatką ortogonalną, zaprojektowano cztery ściany wychodzące znacząco poza obrys budynku. Tworzą w rzucie formę krzyża greckiego, którego środek zlokalizowany jest w punkcie centralnym hali. Tarcze te wyłaniają się z obiektu w czterech miejscach: na placu głównym, tylnym, oraz w pobliżu dwóch przeciwnych placów gospodarczych.

Znacząca część fasady budynku wykonana będzie ze szkła refleksyjnego. Znakomicie odbija się w niej bezpośrednie otoczenie hali, głównie zielen. Na zadanej wysokości halę treningową oraz główną opasują żaluzje. Zamontowane będą w formie tarcz, ustawionych prostopadłe do elewacji obiektu. Dzięki odpowiedniemu zagęszczeniu z pewnej odległości przypominać będą wieniec laurowy. Element nadaje znakomitej lekkości całej bryle, ale jest również symbolem – nawiązuje do greckiej tradycji igrzysk olimpijskich.

Na elewacji hali głównej zastosowano pionowe żaluzje. Do nich przytwierdzono elementy, które tworzą przestrzenne ekrany (technologia LED). Rozwiązanie służy do tworzenia niezwykłych efektów wizualnych na elewacji budynku (projekcji wideo oraz animacji). Dzięki takiemu zabiegowi, na co dzień spokojna i wyważona elewacja obiektu, w czasie imprezy masowej olśniewa, zachwyca, a z pewnością mocno zapada w pamięć.

Kubatura składa się z czterech kondygnacji podstawowych oraz jednej obsługującej pomosty techniczne. Dach hali to konstrukcja linowo-ciężnowa (rozporowa), oparta na wieńcu żelbetowym, pokryta blachą trapezową. Budynek wykonany jest w konstrukcji żelbetowej monolitycznej.

Jasne i funkcjonalne

Budynek podzielono na dwie główne strefy. Pierwsza to przestrzeń hali głównej. Uruchamiana jest w czasie imprez masowych. Druga to mała sala treningowa oraz część komercyjna. Dostępne są w czasie codziennego funkcjonowania hali. Częścią wspólną tych bloków funkcjonalnych jest hala treningowa. Podczas imprez masowych w obiekcie wykorzystywana jest też jako zaplecze hali głównej.

Przyjęte rozwiązanie hali głównej umożliwia przeprowadzenie różnych imprez masowych, między innymi zawodów sportowych: meczów hokeja, mityngów lekkoatletycznych, meczów tenisowych, siatkówki, koszykówki, pojedynków bokserskich i innych.

Możliwa jest również organizacja widowisk i koncertów, konwencji, kongresów oraz wystaw i targów. Ponadto, przewidziano możliwość dostosowania hali do organizacji imprez zgodnej z wymaganiami odpowiednich międzynarodowych związków i federacji sportowych, dotyczących imprez międzynarodowych.

Obiekt został zaprojektowany tak, aby zapewnić osobom niepełnosprawnym (zarówno widzom, jak i uczestnikom zawodów sportowych oraz innych imprez) nieograniczony dostęp do wszystkich funkcji. Na trybunach przewidziano odpowiednią liczbę miejsc dla osób niepełnosprawnych wraz z opiekunami.

Miło pomyśleć

Projekt Hali realizuje najnowsze tendencje w kształtowaniu obiektu widowiskowo-sportowego, zarówno pod względem funkcjonalnym, jak i przestrzennym. Indywidualny, niepowtarzalny charakter z pewnością sprawi, że w przyszłości gliwickie „Podium” stanie się wizytówką miasta i budynkiem, z którym chętnie będą identyfikować się mieszkańcy. Trafionym pomysłem wydaje się zaangażowanie jako zarządcy spółki celowej ze stuprocentowym udziałem miasta. Takie rozwiązanie znakomicie funkcjonuje w podobnych obiektach – przykładem może być tódzka Atlas Arena.

Opracowanie projektu zostało wykonane w całości przez polskich projektantów. Utworzono konsorcjum firm, które wspólnie zrealizowało skomplikowane zadanie. Uzyskano pozwolenie na budowę oraz opracowano projekt wykonawczy. Teraz trwa procedura przygotowania finansowania inwestycji oraz organizacji prac, związanych z wyborem głównego wykonawcy.

Wielofunkcyjny charakter sprawi, że „Podium” będzie znakomicie funkcjonować i zaspokoi wiele potrzeb mieszkańców Gliwic oraz Śląska. Mamy nadzieję, że – już dobrze znany z nazwy – obiekt po wybudowaniu szybko stanie się ikoną ośrodka znaczącego regionu, dążącego do wzrostu konkurencyjności metropolitalnej. ●

Gliwice

to piękne, duże miasto z historyczną zabudową wokół średniowiecznego rynku, XIV-wiecznym śródmieściem i nowymi dzielnicami z zabudową mieszkaniową. Gliwice to również znany i znaczący ośrodek naukowy (między innymi Politechnika Śląska, Instytuty Polskiej Akademii Nauk, Centrum Onkologii). Miasto posiada nową Specjalną Strefę Ekonomiczną, gdzie prężnie rozwija się nowoczesny przemysł, a także usługi. W granicach miasta usytuowano węzeł autostradowy Sośnica. Krzyżują się tam główne trasy międzynarodowe – autostrady A1 (północ-południe) oraz A4 (wschód-zachód).

